

Vízügyi szabályozáshoz köthető táji örökséges feltárása Szolnokon címe

Oskó Viktória

Tájrendező és kertépítő mérnöki alapképzés, nappali munkarend

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék

Belső témavezető: Dr. Földi Zsófia, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Budai Campus, Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék

Gyerekkoromat Szolnokon töltöttem, így családi, és emlékek mind hozzájárultak ahhoz, hogy szakdolgozatomban a folyóhoz és a tájhoz való kötődést vizsgáljam. Munkám célja, hogy Szolnok vízügyi szabályozáshoz köthető örökségi elemeinek védelmét szolgálja az eredményem, és a települési örökségvédelem eszköztárát bővíthesse.

A vizsgálataim során a következő kutatói kérdésekre kerestem a válaszokat: Milyen táji értékek találhatóak Szolnokon, amik a folyószabályozáshoz köthetőek? Ezek közül mely táji értékeket gondolja a természetvédelem és a kulturális örökségvédelem a védettség eszközével, és ezen felül van-e olyan elem, amely nem élvez védettséget, de kötődést erősítő örökségi elemek, amelyek a vízügyi szabályozáshoz köthető? Mik lehetnek a táji értékek fennmaradásának veszélyeztető tényezők? Szolnok közigazgatási területén mik az identitást képző elemek és a Tiszának ebben milyen szerepe van? Az örökségi elemek tájképi érvényesülése hogyan változott az évtizedek során?

Kutatásom során irodalmi forrásokkal egy alaptudást szereztem folyószabályozással, az előtte működő ártéri gazdálkodással, és a tájhasználattal kapcsolatban. A történeti térképek vizsgálatával a folyószabályozás során keletkezett táji változásokat kutattam. Ezek után a kérdőív, illetve a képes lapok helyszíneinek elemzésével a táji identitást képző elemeket kutattam fel, és elemeztem ezeket. Később pedig szintén a képeslapok, illetve archív fényképek alapján a táji örökségi elemeket egy adott pontról megfigyelhető látványkapcsolatát vizsgáltam.

Eredményeim alapján város sok, vízügyi múlthoz köthető örökséget őriz a Szolnoki Értéktárában, amik a város identitásának meghatározó elemei. Ezek közül több jelenleg nem élvez hivatalos védelmet, mégis fontos részei a lakosság identitásának.

A kérdőíves felmérés eredményei viszont azt is megmutatták, hogy a lakosság többsége tisztában van a vízparti területek értékével, és azzal is hogy ezt a vízügyi szabályozásnak köszönhetik. Ezzel együtt azzal is tisztában vannak, hogy a klímaváltozás milyen nagy mértékben fenyegeti ezeket a táji örökségi elemeket.

A képeslapok helyszínei szintén a tájidentitást képző elemekre hívják fel a figyelmet, hiszen innen lehet könnyen megtudni, mivel azonosították a korábbi évtizedekben Szolnok városát.

A történeti térképek, archívképek és képeslapok, kérdőíves felmérés illetve terepi megfigyelések együttesen rávilágítottak arra, hogy Szolnok táji identitását, és örökségét a víz jelenléte mind a mai napig meghatározza.

Összességében megállapítható, hogy Szolnok táji öröksége nem csupán a múlt, hanem a települési identitás aktív része, amely hidat képez a természeti környezet és az emberi tevékenység között.